

Castelló 75

JOAN SOLÀ
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

DEMÀ FARÀ 75 ANYS que es van signar a Castelló de la Plana les *Normes d'ortografia valenciana* o *Bases d'unificació*, versió lleument adaptada de l'ortografia de l'Institut d'Estudis Catalans. L'esdeveniment ha produït durant els vint-i-cinc darrers anys una allau de bibliografia, signada, entre molts d'altres, per Pérez Moragon, Pradilla, Colón, Pérez Saldanya, Simbor, Saragossà, Ferran-do, Viana, Gimeno, Josep Daniel Climent i sobretot Vicent Pitarch, que, a més a més, ara ha engegat una espectacular operació de sensibilització de tot el domini lingüístic. Per commemorar el fet, la Secció Filològica ha celebrat un col·loqui a Castelló, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua hi farà un acte demà i hi ha muntat una exposició literalment excel·lent a cura de Lluís Meseguer i Josep Palomero; i s'hi ha representat l'òpera *La filla del rei Barbut*, amb lletra de Manuel Segarra, música de la irreductible patriota castellonenca Matilde Salvador (desapareguda fa dos mesos) i escenografia de Xarxa Teatre: ha sigut simplement esplèndida i ha arrencat aplaudiments interminables i més d'una llàgrima d'emoció.

Al final de la dictadura de Primo de Rivera, la revista *Taula de Lletres Valencianes*, dirigida per Adolf Pizcueta, va llançar una crida fervent «Als escriptors valencians i a les

publicacions valencianes» (juliol de 1930) per salvar la llengua i potenciar-la començant per l'acceptació d'una ortografia de consens. A finals de 1932 prengué el relleu de la idea i la dugué a realització la Societat Castellonenca de Cultura, presidida per Salvador Guinot. Si fa no fa, el que havia passat a Catalunya feia vint anys, amb un significatiu tret diferencial subratllat per Pérez Saldanya i Simbor: a Castelló els protagonistes no foren els polítics i els lingüistes oficials, sinó la pràctica totalitat dels escriptors i de les entitats culturals; la signatura unia la gent de totes les tendències estètiques i polítiques. Un èxit rodó degut al tacte exquisit de Pizcueta, Guinot, Gaetà Huguet, Lluís Revest i Carles Salvador, també patriotes de pedra picada, car, com es diu a la Declaració inicial, «la llengua pròpia és la més alta manifestació de la personalitat d'un poble» i, com ha recalcat tothom, escriure en català al País Valencià [i arreu, ei!] era [i és, ep!] un acte polític.

Com a conseqüència del que diem, el text de vegades no és filològicament modèlic, però Saragossà aclareix que la importància d'aquestes normes «no és tant *lingüística* com *social*». Evidentment: i política. I Viana fa veure que un text que aleshores va ser de consens, ha esdevingut una realitat perceptiblement diferent: el suport «per constituir un espai propi» diferenciat a València, cosa, però, que pot significar el final de «l'amarga ruptura entre catalanistes i blaveros». No ho sé, Viana: uns poderosos personatges profundament sinistres continuen el genocidi planificat davant la mirada si fa no fa immutable de tots els governs dits democràtics, de Madrid i de casa.

Avui, 20 de desembre de 2007.